

Účtová třída 2

– Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry

V účtové třídě 2 účtujeme krátkodobý finanční majetek a krátkodobé finanční zdroje. K charakteristickým rysům aktiv a pasiv v účtové třídě 2 patří:

- vysoká likvidnost;
- bezprostřední obchodovatelnost;
- předpokládaná splatnost (držba) do jednoho roku.

Do krátkodobého finančního majetku zahrnujeme:

1. hotovost – peníze v hotovosti v pokladně, nasáčkované výplaty, které nebyly v den výplaty předány zaměstnancům, a úschovy peněz (depozita);
2. ceniny – poštovní známky, kolky, telefonní karty, stravenky do provozoven veřejného stravování, ostatní karty;
3. vkladové účty – běžný účet, devizový účet;
4. majetkové cenné papíry k obchodování – akcie, podílové listy, splatné, popř. určené k prodeji do jednoho roku od jejich pořízení;
5. dlužné cenné papíry k obchodování – cizí i vlastní dluhopisy, obligace, vkladové listy, směnky pořízené za účelem obchodování, krátkodobé směnky jako platební prostředek.

Krátkodobé bankovní úvěry představují:

1. krátkodobé bankovní úvěry splatné do 1 roku;
2. krátkodobé finanční výpomoci poskytnuté účetní jednotce jinými osobami než bankami, např. na základě vystavených krátkodobých dluhopisů, zástavních listů.

Oceňování krátkodobého finančního majetku a krátkodobých finančních závazků

- Peněžní prostředky a ceniny oceňujeme **jmenovitou hodnotou**.
- Majetkové a dlužné cenné papíry oceňujeme **pořizovacími cenami**.
- Krátkodobé finanční závazky oceňujeme **jmenovitou hodnotou**.

Účtování krátkodobého finančního majetku a krátkodobých bankovních úvěrů

V první části učebnice jsme se seznámili s běžnými účetními případy účtové třídy 2, které se ve firmách každodenně vyskytují. Některé poznatky si zopakujeme a rozšíříme o další informace.

Účet 211 – Pokladna

Eviduje peníze v hotovosti, přijaté šeky a poukázky k zúčtování (např. na odběr zboží).

Analytické účty jsou vedeny podle jednotlivých měn, **korunová pokladna** – tuzemská měna nebo cizí měny – **valutové pokladny**. Šeky a poukázky k zúčtování jsou evidovány zvlášť. Účetními doklady jsou **příjmové a výdajové pokladní doklady**.

Účtování valutové pokladny

Nakupované valuty v bance musíme přepočítat platným denním kurzem ČNB, **valuty – prodej** k okamžiku uskutečnění účetního případu. Stejný kurz použijeme při přepočtení vyplacených valut např. zaměstnancům na zálohy nebo při vrácení valut zpět do pokladny. Odvod nepotřebných valut z pokladny bude uskutečněn kurzem **valuty – nákup** (banka od nás valuty nakupuje) platným v den odvodu – uskutečnění účetního případu. Kurz prodeje a nákupu valut se bude s největší pravděpodobností lišit. Z těchto rozdílů vznikají **kurzové rozdíly**, které se promítnou na účtech nákladů **563 – Kurzové ztráty** nebo výnosů **663 – Kurzové zisky**. V valutách budeme účtovat pouze na analytických účtech. Na syntetickém účtu účtujeme v korunách. Kromě kurzu vyhlášeného ČNB můžeme použít též **pevný kurz** pro předem stanovenou dobu. Kurz je uveden ve vnitřní směrnici účetní jednotky a musí vycházet z kurzu ČNB.

Příklad

Podnikatel vyslal na pracovní cestu do Rakouska svého zaměstnance a vyplatil mu zálohu. Nastaly následující účetní případy:

1.	Nákup valut v bance 100 EUR Kurz valuty – prodej 1 EURO za 27,10 Kč	2 710,-
2.	Výplata zálohy zaměstnanci 100 EUR	2 710,-
3.	Vyúčtování cestovního příkazu 80 EUR	2 168,-
4.	Vrácení nevyčerpané zálohy zaměstnancem 20 EUR	542,-
5.	Odvod valut do banky 20 EUR, kurz valuty – nákup 1 EURO za 27,25 Kč	545,-
6.	Kurzový rozdíl ziskový	3,-

Řešení

Syntetické účty

211 – Pokladna		221 – Bankovní účty		261 – Peníze na cestě	
1.a 2 710,-	2. 2 710,-	5.b 545,-	1.b 2 710,-	1.b 2 710,-	1.a 2 710,-
4. 542,-	5.a 545,-			5.a 545,-	5.b 545,-
6. 3,-					
335 – Pohledávky za zaměstnanci		663 – Kurzové zisky		512 – Cestovné	
2. 2 710,-	3. 2 168,-		6. 3,-	3. 2 168,-	
	4. 542,-				

Analytické účty

211/01 – Pokladna EUR		335/01 – Pohledávky za zaměstnanci	
1. EUR 100,-	2. EUR 100,-	2. EUR 100,-	3. EUR 80,-
Kč 2 710,-	Kč 2 710,-	Kč 2 710,-	Kč 2 168,-
4. EUR 20,-	5. EUR 20,-		4. EUR 20,-
Kč 542,-	Kč 545,-		Kč 542,-
6. EUR			
Kč 3,-			

Na konci účetního období přepočítáme zůstatek valutové pokladny směnným kurzem devizového trhu ČNB platným k okamžiku rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se účetní závěrka sestavuje. Kurzové rozdíly, které vzniknou, zaúčtujeme obdobně.

Inventarizační rozdíly

Minimálně k okamžiku sestavení účetní závěrky provádí účetní jednotka **inventarizaci** peněžních prostředků. Inventarizační rozdíly musí být zaúčtovány v pokladní knize. Vzniklé rozdíly zaúčtujeme na účet 211 – Pokladna. Má dáti a **668 – Ostatní finanční výnosy** na stranu Dal jako pokladní **přebytek**. **Schodek** účtujeme na stranu Dal účtu 211 – Pokladna se souvztažným zápisem na účtě **569 – Manka a škody na finančním majetku**, předpis k úhradě škody hmotně odpovědné osobě na účet **335 – Pohledávky za zaměstnanci** jako pohledávka za pokladníkem nebo na účet **378 – Jiné pohledávky** jako pohledávka za pojišťovnou.

Účtování cenin

V oblasti účtování cenin si rozšíříme informace o **účtování stravenek**. Účetní jednotky přispívají svým zaměstnancům na stravování ve výši 55 % z kalkulované ceny hlavního jídla bez DPH. Tato částka je daňově uznatelným nákladem, který účtujeme na účet **527 – Zákonné sociální náklady**. Pokud účetní jednotka přispívá nad tuto výši ceny, zvyšují se její náklady, ale o daňově neuznatelnou částku, účtovanou na účtě **528 – Ostatní sociální náklady**. Zbytek ceny hradí zaměstnanec, proto tuto částku účtujeme jako pohledávku za zaměstnancem na účet 335 – Pohledávky za zaměstnanci.

Příklad 1

1.	Faktura přijatá za stravenky	10 000,-
	DPH 21 %	2 100,-
	Celkem	12 100,-
2.	Vydání stravenek zaměstnancům	10 000,-
3.	a) zákonný nárok hrazený zaměstnavatelem - 55 %	5 500,-
	b) zúčtování nákladů nad zákonnou hranici podle kolektivní smlouvy	1 000,-
	c) úhrada pohledávky srážkou ze mzdy	3 500,-
	DPH 21 %	735,-
	Celkem	4 235,-

Řešení

321 – Dodavatelé	213 – Ceniny	343 – DPH
1. 12 100,-	1. 10 000,- 2. 10 000,-	1. 2 100,- 3c. 735,-
527 – Zákonné sociální náklady	528 – Ostatní sociální náklady	335 – Pohledávky za zaměstnanci
3a. 5 500,-	3b. 1 000,-	2. 10 000,- 3a. 5 500,- 3b. 1 000,- 3c. 3 500,-
331 – Zaměstnanci		
3c. 4 235,-		

Jinou formou zajištění stravování pro zaměstnance je nákup kuponů – poukázek do restauračních zařízení prostřednictvím firem, které tuto službu zprostředkovávají (Gastropas, Syas), ty pak vykupují stravenky zpět od restaurací, popř. obchodů. Za tuto službu jim účtují provizi, která podléhá 21% DPH.

Kupony slouží jako platební prostředek, proto nepodléhají dani z přidané hodnoty při nákupu účetní jednotkou.

Účtování v účetní jednotce

Příklad 2

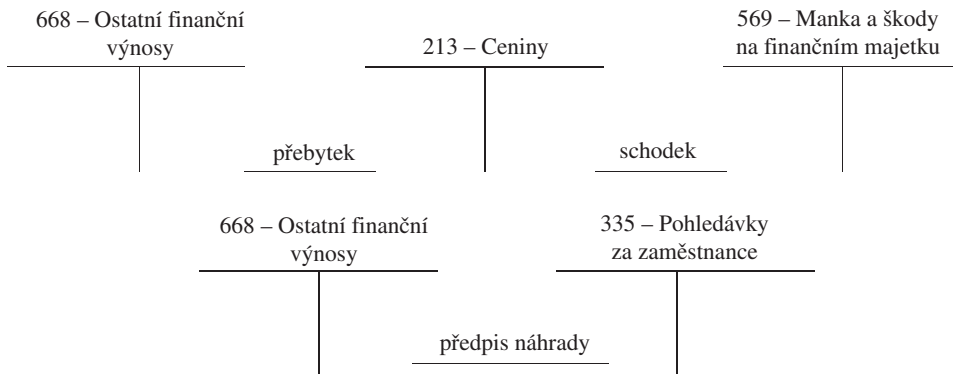
1.	Nákup stravenek – kuponů na fakturu do restauračního zařízení pro své zaměstnance – cena bez DPH	2 000,-
2.	Vydání stravenek zaměstnancům	
	a) zákonný nárok hrazený zaměstnavatelem	1 100,-
	b) úhrada nad zákonnou hranici podle kolektivní smlouvy	250,-
	c) předpis k úhradě zaměstnancům	650,-
3.	Úhrada pohledávky srážkou ze mzdy	650,-

Řešení

321 – Dodavatelé		213 – Ceníny		
	1. 2 000,-		1. 2 000,-	2a. 1 100,- 2b. 250,- 2c. 650,-
527 – Zákonné sociální náklady		528 – Ostatní sociální náklady		335 – Pohledávky za zaměstnanci
	2a. 1 100,-		2b. 250,-	

Inventarizační rozdíl u cenin účtujeme podobně jako u peněžních prostředků. Schodek cenin jako úbytek cenin na stranu Dal účtu 213 – Ceniny a 569 – Manka a škody na finančním majetku na stranu Má dáti, předpis náhrady jako pohledávku za zaměstnancem na účtě 335 – Pohledávky za zaměstnanci. Přebytek cenin jako přírůstek cenin se souvztažným zápisem na účtě 668 – Ostatní finanční výnosy.

Analytická evidence se vede podle jednotlivých druhů cenin.

Účtování na bankovních účtech

V první části učebnice jsme se seznámili s účtem **221 – Bankovní účty**, na kterém se účtují běžné účty, devizové účty a kontokorentní účty, dále také vkladové listy nebo termínované vklady, pokud mají výpovědní lhůtu do jednoho roku. Běžný účet má aktivní zůstatek a slouží k financování činnosti účetní jednotky. Velmi často mají podnikatelské subjekty zřízeny v bance takovou formu bankovního účtu, která může mít i pasivní zůstatek. Takový účet nazýváme **kontokorentním účtem**. Podnikatel má sjednán s bankou ve smlouvě o běžném účtě tzv. **úvěrový limit (úvěrový rámec)**. Do výše limitu může účetní jednotka čerpat úvěrové prostředky k překlenutí krátkodobého nedostatku peněz. Pasivní zůstatek účtu je v rozvaze uváděn v pasivech. Analytická evidence se vede podle účtů u jednotlivých bank.

Další formou je **devizový účet**, na kterém má účetní jednotka uloženy prostředky v cizích měnách. Analytická evidence se vede v příslušné měně. Stav a změny na účtě účtujeme v korunách na syntetickém účtě 221 – Bankovní účty.

Účtování na účtech bankovních úvěrů

Krátkodobé bankovní úvěry se splatností do jednoho roku účtuje účetní jednotka na straně Dal účtu **231 – Krátkodobé bankovní úvěry**, s nímž jsme se již seznámili. S používáním směnek je spojen eskontní úvěr účtovaný na účtě **232 – Eskontní úvěry**. S problematikou směnek a účtováním na účtě eskontních úvěrů se seznámíme v účtové třídě 3.

Úlohy:

- Společnost Jana, s. r. o., měla na účtech počáteční stavy: 211 – Pokladna Kč 3 200,-, 221 – Bankovní účty Kč 130 000,-, 213 – Ceníny Kč 1 500,-, 261 – Peníze na cestě – MD Kč 1 700,-. Během ledna nastaly tyto účetní případy:

1.	Výpis z běžného účtu – odvod hotovosti na BÚ	1 700,-
2.	VPD – výplata zálohy zaměstnanci na drobný nákup	300,-
3.	Zaměstnanec předložil paragon za nakoupené kancelářské potřeby	300,-
4.	Zjištěn pokladní schodek	70,-
5.	Schodek předepsán k úhradě pokladníkovi	70,-
6.	Úhrada schodku srážkou ze mzdy	70,-

- Zaučtujte následující účetní případy:

1.	Nákup známek za hotové	250,-
2.	Nákup kolků na fakturu	2 500,-
3.	Spotřeba kolků	1 000,-
4.	Inventarizací zjištěn přebytek ve stavu cenin	100,-
5.	Výpis z BÚ – úhrada faktury za kolky	2 500,-
6.	Spotřeba známek	60,-
7.	Inventarizací zjištěn přebytek pokladní hotovosti	50,-

- Zaučtujte následující účetní případy:

1.	Úhrada od odběratelů na běžný účet	80 000,-
2.	Výběr hotovosti z kontokorentního účtu podle příjmového pokl. dokladu	5 000,-
3.	Úhrada faktury přijaté z krátkodobého bankovního úvěru	15 000,-
4.	Výpis z kontokorentního účtu – výběr hotovosti	5 000,-
5.	Úhrada úroků z krátkodobého bankovního úvěru	1 000,-
6.	Banka nám připsala úroky z běžného účtu	500,-
7.	Bankovní výlohy	300,-

4. Obchodní společnost má tyto zůstatky na účtech:

	211/1 – Pokladna Kč	15 000,-
	211/2 – Pokladna – 1 000,- EUR	26 250,-
	213/1 – Ceniny – poštovní známky	1 500,-
	213/2 – Ceniny – stravenky	500,-
	Zaúčtujte následující účetní případy na syntetických a analytických účtech	
1.	Nakoupeny stravenky pro zaměstnance Faktura přijatá	8 000,- 1 600,-
2.	Vyplacena záloha na tuzemskou pracovní cestu – VPD	2 000,-
3.	Výdej stravenek zaměstnancům	8 000,-
	a) hrazeno účetní jednotkou – 55%
	b) hrazeno účetní jednotkou nad rámec předpisů	600,-
	c) předpis k úhradě zaměstnancům
	d) DPH 21 %
	e) úhrada od zaměstnanců srážkou ze mzdy
4.	Předložen cestovní doklad – vyúčtování tuzemské pracovní cesty	1 800,-
5.	PPD – vrácení zbytku zálohy z pracovní cesty	200,-
6.	Vyplacena záloha na zahraniční pracovní cestu 200 EUR	5 260,-
7.	Zjištěn schodek ve stavu poštovních známek	160,-
8.	Přebytek stravenek	120,-
9.	Vyúčtování zahraniční pracovní cesty 180 EUR	4 734,-
10.	Zaměstnanec vrací 20 EUR
11.	Předpis náhrady manka cenin zaměstnanci	160,-
12.	Vypočtete zůstatek valutové pokladny v eurech a složte na devizový účet kurz 26,10/ 1 EUR
13.	Kurzový rozdíl
14.	Úhrada manka cenin v hotovosti	160,-

Krátkodobý finanční majetek

V účtové třídě 2 (skupina 25 – Krátkodobý finanční majetek) účtujeme o cenných papírech vyznačujících se rychlou přeměnou na peněžní prostředky a dobou splatnosti nebo držení do jednoho roku. Zahrnujeme je do oběžných aktiv. S úvěrovými a majetkovými cennými papíry se ještě setkáme v účtové třídě 0, kde je účtujeme jako dlouhodobý finanční majetek.

Oceňování cenných papírů

Při pořízení oceňujeme cenné papíry **pořizovacími cenami**. Součástí pořizovací ceny jsou přímé náklady, které s pořízením souvisejí, např. provize a poplatky makléřům, burzám a poradcům. K okamžiku sestavení účetní závěrky se veřejně obchodovatelné cenné papíry oceňují tzv. **reálnou hodnotou**, tj. tržní hodnotou vyhlášenou na tuzemské nebo zahraniční burze nebo na jiném veřejně organizovaném trhu. V případě, že není tržní hodnota cenného papíru známa, je za reálnou hodnotu považován též odborný odhad.

Cenné papíry k obchodování

Jde o cenné papíry, které byly pořízeny za účelem obchodování s nimi. Hlavní význam nákupu cenných papírů spočívá v pořízení tohoto majetku za pořizovací cenu a jejich realizaci na veřejném trhu (burze) za cenu vyšší s cílem dosažení zisku.

Cenné papíry k obchodování účtujeme na účtu 251 – **Majetkové cenné papíry k obchodování**, které zahrnují především akcie, a na účtu 253 – **Dlužné cenné papíry k obchodování**, zastoupeny především obligacemi, dluhopisy nebo směnkami.

Dlužné cenné papíry se splatností

Dlužným cenným papírem drženým do splatnosti rozumíme dlužný cenný papír, který **má stanovenou splatnost** a u kterého má účetní jednotka úmysl a schopnost držet jej do této splatnosti. Jsou to cenné papíry úvěrové povahy, např. dluhopisy, směnky. Úrokový výnos z těchto papírů je stanoven jako rozdíl mezi jmenovitou hodnotou a nižším kurzem při vydání (emisi) cenného papíru (tzv. **diskontované cenné papíry**) nebo s pevnou úrokovou sazbou (tzv. **kupónový dluhopis**). S těmito cennými papíry nemůže účetní jednotka obchodovat. Pořádila si je za účelem získání úrokového výnosu spojeného se splatností dlužného cenného papíru. Emitenty jsou stát, banky nebo jiné subjekty k emisi oprávněné. Pro účtování se používá účet 256 – **Dlužné cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti**.

Realizovatelné cenné papíry

Dlužné cenné papíry, které nejsou registrovány na veřejném trhu, mohou být prodány i před jejich splatností. Jde o tzv. realizovatelné cenné papíry, které účtujeme na účtě 257 – **Realizovatelné cenné papíry**.

Vlastní akcie, vlastní dluhopisy

Kromě cizích akcií může mít účetní jednotka v souladu s právními předpisy dočasně v držení i určité množství vlastních akcií účtovaných na účtu 252 – **Vlastní akcie** a vlastních dluhopisů na účtě 255 – **Vlastní dluhopisy**.

Účtování cenných papírů

Při účtování cenných papírů používáme tyto účty:

- 251 – **Majetkové cenné papíry k obchodování**
- 252 – **Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly**
- 253 – **Dlužné cenné papíry k obchodování**
- 255 – **Vlastní dluhopisy**
- 256 – **Dlužné cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti**
- 257 – **Ostatní realizovatelné cenné papíry**
- 258 – **Směnky k inkasu**
- 259 – **Pořizování krátkodobého finančního majetku**
- 561 – **Prodané cenné papíry a podíly**
- 661 – **Tržby z prodeje cenných papírů a podílů**
- 564 – **Náklady z přecenění majetkových cenných papírů**
- 664 – **Výnosy z přecenění majetkových cenných papírů**
- 666 – **Výnosy z krátkodobého finančního majetku**

Cenné papíry k obchodování

Majetkové cenné papíry

Pořízení cenných papírů

Pořízení cenných papírů účtujeme na účet **259 – Pořizování krátkodobého finančního majetku** a ve prospěch účtu **379 – Jiné závazky**. Výnosy z cenných papírů v podobě dividend vyjádříme na výnosovém účtě **666 – Výnosy z krátkodobého finančního majetku**. Na majetkovém účtě 251 – Majetkové cenné papíry k obchodování evidujeme cenné papíry v pořizovací ceně.

Příklad 1

1.	Akciová společnost nakoupila akcie ve jmenovité hodnotě	5 000,-
2.	Provize za zprostředkování obchodu činila	600,-
3.	Pořizovací cena akcií	5 600,-
4.	Výpis z BÚ – úhrada závazků	5 600,-
5.	Výpis z BÚ – úhrada dividend	400,-
6.	Přecenění akcií k rozvahovému dni – tržní hodnota činí	6 100,-

379 – Jiné závazky

4. 5 600,-	1. 5 000,-
	2. 600,-

221 – Bankovní účty

5. 400,-	4. 5 600,-
----------	------------

664 – Výnosy z přecenění majetkových cenných papírů

6. 500,-

259 – Pořizování krátkodobého fin. majetku

1. 5 000,-	3. 5 600,-
2. 600,-	

251 – Majetkové cenné papíry k obchodování

3. 5 600,-	
6. 500,-	

666 – Výnosy z krátkodobého finančního majetku

5. 400,-

Pořízení cenných papírů můžeme účtovat také přímo na účet 251, aniž bychom použili kalkulační účet 259 – Pořizování krátkodobého finančního majetku.

Prodej cenných papírů

Prodej cenných papírů účtujeme na účet **661 – Tržby z prodeje cenných papírů a podílů** v tržní ceně se souvztázným zápisem na účtu pohledávek **378 – Jiné pohledávky** nebo přímo na účet 221 – Bankovní účty. Zároveň musíme vyjádřit jejich úbytek na straně Dal účtu 251 – Majetkové cenné papíry a pořizovací cenu promítneme do nákladů na účet **561 – Prodané cenné papíry a podíly**.

Příklad 2

Po půl roce se podařilo akciové společnosti cenné papíry prodat za Kč 7 000,-. Zaplacená provize činila Kč 200,-.

	Prodej cenných papírů:	
1.	Pořizovací cena	5 600,-
2.	Prodejní cena	7 000,-
3.	Výpis z BÚ zaplacená provize úhrada pohledávky	200,- 7 000,-

Řešení

251 – Majetkové cenné papíry

PS 5 600,- | 1. 5 600,-

661 – Tržby z prodeje cenných papírů
a vkladů

2. 7 000,-

221 – Bankovní účty

PS 3
3. 7 000,- | 3. 200,-

378 – Jiné pohledávky

2. 7 000,- | 3. 7 000,-

561 – Prodané cenné papíry a vklady

1. 5 600,-

568 – Ostatní finanční náklady

3. 200,-

Účetním dokladem pro účtování přírůstku nebo úbytku cenných papírů je změnový výpis ze střediska cenných papírů. Datum uskutečnění účetního případu je totožné s datem převodu na účtu cenných papírů v tomto středisku.

Dlužné cenné papíry

Dlužné cenné papíry vyjadřují vztah mezi věřitelem a dlužníkem. Dlužník – emitent si vydáním úvěrových cenných papírů opatřuje peníze a zavazuje se ke splacení cenných papírů – vrácení peněz včetně úroků. Věřitel získává nákupem prospěch v podobě úroku.

Mezi úvěrové cenné papíry patří obligace, dluhopisy, pokladní poukázky, vkladové listy.

Účtování u věřitele – kupujícího cenné papíry

Kupující – držitel účtuje nakoupené dluhopisy na účtu 253 – **Dlužné cenné papíry k obchodování**. Zakoupené dluhopisy jsou pro kupujícího krátkodobým finančním majetkem. Úrok se zpravidla vyplácí až při jejich opětovném odkupu emitentem. Zákon o dani z příjmů ukládá zdanění úroků srážkovou daní ve výši 15 %. Povinnost odvést daň finančnímu úřadu má plátce daně při zúčtování nebo úhradě úroku.

Jiným způsobem úročení dluhopisů je zaplacení ceny dluhopisu snížené již o úrok.

Příklad 3

1.	Účetní jednotka nakoupila dluhopisy ve jmenovité hodnotě	7 000,-
2.	Výpis z běžného účtu – úhrada dluhopisů	7 000,-
3.	Odkoupení dluhopisů (splacení v den splatnosti) emitentem a úhrada úroku (hrubý úrok 400 Kč)	7 340,-

Řešení

379 – Jiné závazky	
2. 7 000,-	1. 7 000,-

253 – Dlužné cenné papíry	
1. 7 000,-	3. 7 000,-

666 – Výnosy z krátkodobého finančního majetku	
	3. 400,-

221 – Bankovní účty	
3. 7 340,-	2. 7 000,-

341 – Daň z příjmů	
3. 60,-	

Účtování u emitenta (dlužníka)

Pro emitenta – dlužníka je vydání dluhopisů pohledávkou účtovanou na účtě 375 – **Pohledávky z emitovaných dluhopisů** a zároveň cizím zdrojem účtovaným na straně Dal účtu 241 – **Emitované krátkodobé dluhopisy**. Pohledávka je splacena odkoupením a zaplacením dluhopisů věřitelem, který poukáže prostředky na běžný účet emitenta. Úroky emitent účtuje do nákladů na účet 562 – Úroky. Zdanění provádí dlužník srážkovou daní (daň vypočítá a odvede státu).

Příklad 4

1.	Vydání (emise) dluhopisů	7 000,-
2.	Výpis z běžného účtu – úhrada od věřitele	7 000,-
3.	V den splatnosti zaplacení dluhopisů emitentem	7 000,-
4.	Zaplacení úroků (po srážce daně z příjmů)	340,-

Řešení

221 – Bankovní účty	
2. 7 000,-	3. 7 000,-
	4. 340,-

241 – Emitované krátkodobé dluhopisy	
3. 7 000,-	1. 7 000,-

375 – Pohledávky z emit. dluhopisů	
1. 7 000,-	2. 7 000,-

562 – Úroky	
4. 400,-	

342 – Ostatní přímé daně	
	4. 60,-

Směnky k inkasu

Na účtě 258 – **Směnky k inkasu** účtujeme **směnky**, které jsme přijali jako platební prostředek od našich odběratelů (dlužníků). Místo úhrady naší pohledávky vlastníme směnku jako příslib odběratele na úhradu v budoucnu. Na účet 258 – Směnky k inkasu ji účtujeme v **pořizovací ceně**, tj. v hodnotě pohledávky, která bude směnkou splacena. Pořizovací cena se doplňuje o příslušný úrok, který zaplatí odběratel jako naši odměnu za akcept směnky (oddálení termínu splatnosti faktury). Je pro nás výnosem a účtujeme ho na účtě 666 – **Výnosy z krátkodobého finančního majetku**. Do výnosů úrok zahrnujeme postupně (aliquotní – poměrná část), až teprve po splacení směnky odběratelem doúčtujeme úrok do výnosů v plné výši.

Směnka je dlužný cenný papír, který je vyhotovený v předepsané podobě a znějící na peněžní částku. Směnkou výstavce slibuje zaplacení nebo přikazuje třetí osobě, aby zaplatila. Je to významný platební nástroj. Směnky podléhají směnečnému právu.

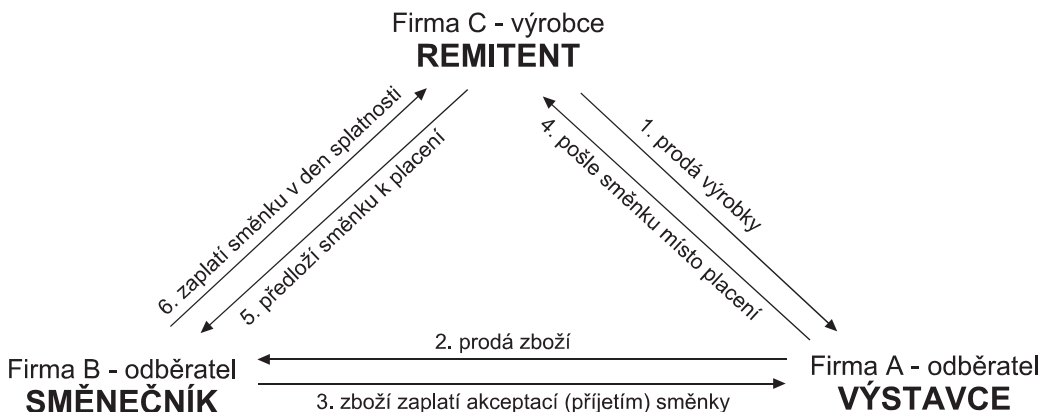
Základní druhy směnek:

- **Směnky vlastní**, v kterých výstavce slibuje zaplacení. V obchodním styku jsou dvě osoby – výstavce (dlužník – **trasant**) a věřitel (**remitent**) jako první vlastník směnky.
- **Směnky cizí**, kdy výstavce přikazuje třetí osobě (směnečníkovi neboli **trasátovi**), aby místo něho zaplatila **remitentovi** (věřiteli). Zúčastněny jsou tři osoby.

Další základní pojmy v oblasti směnek:

- **Směnka na vlastní řad** – tak označujeme směnku, v které se výstavce označil jako remitent (věřitel).
- **Směnka na cizí řad** je směnka, v níž výstavce označil sám sebe jako trasanta (dlužníka).
- **Akcept směnky** (přijetí) je uznání dluhu směnečníkem, který potvrdí svým podpisem na líci originálu směnky.
- **Rubopis** (indosament) je převod směnky na jiného majitele, provedený písemně na rubu směnky.

Schéma oběhu směnky cizí

Obrázek 9.1 Schéma oběhu směnky cizí

Příklad 5

1.	Faktura vydaná na prodané výrobky DPH 21 % Celkem	10 000,- 2 100,- 12 100,-
2.	Úhrada pohledávky směnkou – jmenovitá hodnota směnky (směnečná suma) – splatnost 2 měsíce a) úhrada pohledávky směnkou (úrok 1 100 Kč) b) zaúčtování alikvotní části úroku (1/2 úroku)	13 200,- 12 100,- 550,-
3.	Výpis z BÚ – úhrada směnky včetně úroku odběratelem v den splatnosti	13 200,-
4.	Doúčtování výnosového úroku	550,-

Řešení

601 – Tržby za výrobky		311 – Odběratelé		258 – Směnky k inkasu	
	1. 10 000,-	1. 12 100,-	2. 12 100,-	2a. 12 100,-	3. 13 200,-
				2b. 550,-	
				4. 550,-	
666 – Výnosy z krátkodobého finančního majetku		343 – DPH		221 – Bankovní účty	
	2b. 550,-		1. 2 100,-	3. 13 200,-	
	4. 550,-				

Směnky se splatností delší než jeden rok účtujeme na účtě 069 – Ostatní dlouhodobý finanční majetek.

Příklad 6

1.	Faktura vydaná za zboží DPH 21 % Celkem	20 000,- 4 200,- 24 200,-
2.	Úhrada pohledávky od odběratele směnkou, splatnost 3 měsíce úrok za 3 měsíce směnečná suma (jmenovitá hodnota směnky) úhrada pohledávky směnkou aliquotní část úroku (1/3 úroku)	 714,- 24 914,- 24 200,- 238,-
3.	V den splatnosti odběratel směnku uhrazuje – výpis z BÚ	24 914,-
4.	Doučtování výnosových úroků ze směnky	476,-

604 – Tržby za zboží		311 – Odběratelé		258 – Směnky k inkasu	
	1. 20 000,-	1. 24 200,-	2. 24 200,-	2. 24 200,-	3. 24 914,-
				2. 238,-	
				4. 476,-	
666 – Výnosy z krátkodobého finančního majetku		343 – DPH		221 – Bankovní účty	
	2. 238,-		1. 4 200,-	3. 24 914,-	
	4. 476,-				

Úlohy:

1. V Ava, s. r. o., vznikly účetní případy:

1.	Faktura vydaná za výrobky DPH 21 % Celkem	75 000,- 15 750,- 90 750,-
2.	Odběratel zaslal námi akceptovanou směnku s uvedenou směnečnou částkou	100 750,-
3.	Zaučtování poměrné části úroků (na úroky připadlo 10 000 Kč, splatnost 5 měsíců)	2 000,-
4.	V den splatnosti odběratel směnku uhradil – výpis z BÚ	100 750,-
5.	Doúčtování výnosového úroku	8 000,-

2. Zaúčtujte následující účetní případy:

1.	Faktura vydaná za služby DPH 21 %	85 000,-
2.	Zúčtování hrubých mezd	350 000,-
3.	Faktura vydaná za zboží DPH 21 %	280 000,-
4.	Akceptujeme směnku odběratele se splatností 3 měsíce – jmenovitá hodnota Úrok 15 % p. a. z hodnoty pohledávky (úč. př. 3) – 1/3 úroku
5.	Zúčtování zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti	50 100,-
6.	Zúčtování zákonného pojištění placeného zaměstnanci
7.	Zúčtování zákonného pojištění placeného zaměstnavatelem
8.	Výpis z BÚ – odběratel splatil směnku
9.	Doúčtování výnosových úroků ze směnky

Pozn.: p. a. znamená roční úrokovou sazbu

3. Akciová společnost Lena, výrobce oděvů, vydala fakturu za Kč 130 000,- na pánské obleky + 21 % DPH. Faktura byla v den splatnosti uhrazena podle výpisu z bankovního účtu. Místo úhrady faktury za pánská saka znející na Kč 250 000,- + 21 % DPH obdržela směnku se smluvním úrokem 12 % p. a. a splatností 2 měsíce. Po dvou měsících byla směnka včetně úroku odběratelem proplacena podle výpisu z BÚ. Stanovte účetní případy a zaúčtujte je.
4. Akciová společnost nakoupila akcie společnosti Alfa v hodnotě Kč 250 000,-. Dividendy z těchto akcií činily Kč 35 000,-. Zároveň Alfa prodala akcie společnosti Beta za Kč 150 000,-, jejichž pořizovací cena byla Kč 120 000,-. Stanovte účetní případy a zaúčtujte je.
5. A. s. má na účtech cenných papírů tyto zůstatky:
251 – Majetkové cenné papíry k obchodování (akcie) Kč 850 000,-
253 – Dlužné cenné papíry k obchodování (obligace) Kč 400 000,-
Účetní případy ve sledovaném období:

1.	Prodány majetkové cenné papíry za Kč Pořizovací cena činila Kč 300 000,-	350 000,-
2.	Připsány na účet dividendy z majetkových cenných papírů	40 000,-
3.	Dlužník proplatil dlužné cenné papíry ve jmenovité hodnotě Úrok činil 10 % a byl zaplacen při proplacení cenných papírů	280 000,-
4.	Nakoupeny majetkové cenné papíry za pořizovací cenu	100 000,-
5.	Společnost provedla emisi dlužných cenných papírů ve jmenovité hodnotě	50 000,-
6.	Emitované CP byly beze zbytku prodány za Kč	50 000,-

Dlužné cenné papíry zaúčtujte u věřitele i dlužníka.